

dik el. A boltozat felett középkori téglapadló csonkjait találtuk meg és egy tűzhely maradványát. A tűzhelyre és a padlóra egy újkori ház falai épültek. A helyiség armírozott DNy-i sarkához egy következő helyiség Ny felé folytatódó fala épült hozzá utólag. Feltártuk e helyiség K-i sávját, ahol ép téglapadlót találtunk a szomszédos helyiség padlójánál mélyebben, de a pince szintjénél magasabban. A helyiség É-i fala a D-ivel ellentétben egybeépült a K-ról szomszédos helyiséggel. Az É-ról szomszédos telken is kutatóárkot nyitottunk a Ny-i kerítés mellett, azzal párhuzamosan (99. XXXV). Egy hárshegyi homokkő-sifrából álló késő középkori kőfaragó-hulladék réteg alatt közvetlenül elértük a Zsigmond-kori szintet, amelyből gazdag 14. századi leletanyag, kályhacsempék, sárgamázos borosedény került elő. Épületnek nem találtuk nyomát.

A kerengőudvar ÉNy-i sarkában, a középkor végi járósínt alatt nyitottuk a 99.1. szelvényt. A szelvényben feltártuk a késő középkori kút építőgödörét, amelyet sóderrel töltöttek ki. A szelvény többi részén az udvar kerti földje alatt leletekben, főleg vastárgyakban gazdag szürke agyagos feltöltés jelentkezett, nagyköves berétegződéssel, illetve egy tűzhelymaradvánnyal. Alatta sárga agyagos, illetve barna sóderes szint következett. A rétegben nagy mennyiségű 14. századi kerámia, állatcsont, vas (köztük egy lakat) került elő. Alatta világosszürke agyag található. Ezt az agyagréteget átvágva zöld agyagos felszínt találtunk, rajta paticsos és faszenes foltokkal. A feltárást e felszín kibontásával hagytuk abba. A szelvény feltárását a jövő évben folytatni kell.

SZÓKE MÁTYÁS – BUZÁS GERGELY – KOCSIS EDIT –
KOVÁCS ANNAMÁRIA – LASZLOVSZKY JÓZSEF

335. Visegrád, Lepence

(Pest megye) B, LT, Ró

A csatornaásás során korábban észlelt kerítőfal É-i frontjának kapu előtti szakasza a gépi bolygatások miatt erősen lepusztult. Jellemző – a korábbi ásatások során tapasztalt megfigyeléseknek megfelelően –, hogy a csekély alapozású falból csak agyagba rakott szabálytalan kövek maradtak meg. Az őrtorony alatt húzódó kora császárkori és őskori rétegek (LT 1–2, Urnamezős kultúra váli csoportja) vizsgálatából számottevő leletanyag (terra sigillata illetve korábbi, főleg kelta edénytöredékek) került elő. A kerítőfal itteni szakaszán több négyzetméternyi felületen, az őrtorony fala körül korábban kibontott „járdához” hasonló habarcsfelületet tisztítottunk ki.

A külső fal DNy-i sarkának feltáráskor számos új felfedezést tettünk. A jó minőségű habarcsos falon belül megtalált 4 db kb. 100 × 50 cm-es kőpillér önmagában eltérést jelentett a hasonló úgynevezett leányfalui típusú burgusok alaprajzi elrendezésétől. A további munkák során nagyméretű, 2,2 m-es bejáratot bontottunk ki. Az említett pillérek minden bizonnyal összefüggésben lehettek a kapuszerkezettel, komolyabb tetőt is tarthattak.

A kerítőfal-kapunál a falak alapozása alatt levő kora császárkori rétegből terra sigillata – rheinzaberni és westendorfi típusok – töredékek, egy üveggyűrű és bronzérmek kerültek elő.

A kaput borító köves, habarcsos omladékból I. Valentinianus-kori bélyeges téglák jelentették a korhatározó leleteket.

A kerítőfal D-i szakaszán kívül korábban megtalált védőárok (fossa) kutatását 1999-ben nem tudtuk elvégezni, mivel országos esőzés miatt a Lepence-patak feltöltődött, medréről a hordalékrétegen keresztül egy vízmosás tört be az ásatási területre.

Az ásatáson részt vettek: Merczi Mónika, Merczi Katalin, Molnár Norbert, Kovács István, a MNM Restaurátor-tanfolyamának hallgatói.

GRÓF PÉTER – GRÓH DÁNIEL

336. Vitnyéd, Selyemút

(Győr-Moson-Sopron megye) Á, Kk

Egy Árpád-kori illetve középkori lelőhelyet találtam a 85-ös út építésénél a földmunkák ellenőrzése során Vitnyéd K-i határában a Selyemút É-i leágazásának K-i oldalán. Itt a Répce és a Kardos-ér közötti lapos árterületen, ahol a 1:25000-es térkép is mélyedést jelöl, széles árok húzódik. Ebben az árokban, közvetlenül az út leágazásánál 160–170 cm mélyen (a 85-ös út mai szintje alatt) egy 10 × 10 m-es területen faszenes, fekete folt látszott, rajta késő Árpád-kori és középkori kerámiatöredékek, fazekak, korsók, cserépbogrács, peremes fedő darabjai.

Négy kutatóárokkal vágtuk át a felületet és megállapíthattuk, hogy az út melletti rét felszíne alatt 45 cm vastag szántással bolygatott réteg található, alatta 15 cm széles sárga agyagos sáv; ez alatt -60 cm-en fekete faszenes feltöltés figyelhető meg. Az 1. árokban a fekete faszenes réteg vastagsága helyenként 25–26 cm, máshol 30–35 cm volt. Ebben a rétegben két darab vassalak került elő, ami egy közeli kovácsműhelyre utalhat. Az árokban egy nagyméretű, vastag falú, korongolt 13–14. századi tárolóedény oldal- és peremtöredékeit is megtaláltuk. Sok állatcsont és egy fenőkő is előkerült. A szabálytalan formájú gödör foltját nem sikerült körülhatárolnunk, mert egy természetes vízmosás mélyedését töltötték fel a faluból kikerült hulladékkal. Tehát a megfigyelt rétegek a középkori Vitnyéd szeméttelépéhez tartoztak.

A kezdetben körülhatárolhatónak hitt folton kívül, a sárga agyagréteg alatt is folytatódik a faszenes fekete réteg, ami arra enged következtetni, hogy az áradásos területet időnként iszappal öntötte el a víz, majd újabb hulladék került a mélyedésbe. A közelben a szántóföldön nem jelentkezett egyéb települési objektum felszíni nyoma. A középkori leleteket tartalmazó réteg a 85-ös út töltése alá is benyúlik. Az útépítésnek ezen a szakaszán a leletmentést befejeztük.

GÖMÖRI JÁNOS